

تخلفات

و جبرائیم سغلی مالیاتی

— با دیباچه دکتر ولی رستمی —

دکتر ریحانه عامر - سید محسن خوانساریان

رسالة محمد ﷺ

تخلفات

وجہرا یم سغلی مالیاتی

مؤلفین:

دکتر ریحانہ عامری - سید محسن خوانساریان

ادب و فن
ادب و فن
ادب و فن

سرشناسه: عامری، ریحانه، ۱۳۶۱ -

عنوان قراردادی: ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: تخلفات و جرایم شغلی مالیاتی / مؤلفین ریحانه عامری، سیدمحسن خوانساریان.

مشخصات نشر: تهران: دادبانان دانا، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۳۴۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۱۰-۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۳۴ - ۳۴۱.

موضوع: مالیات گریزی -- ایران

Tax evasion -- Iran

تخلفات اداری -- ایران

Misconduct in office -- Iran

جرایم شغلی -- ایران

Employee crimes -- Iran

شناسه افزوده: خوانساریان، سیدمحسن، ۱۳۵۱ -

رده بندی کنگره: HV۶۳۴۴

رده بندی دیویی: ۳۶۴/۱۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۴۹۳۳۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: تخلفات و جرایم شغلی مالیاتی

نام نویسندگان: ریحانه عامری - سید محسن خوانساریان

نام صفحه‌آرا: فاطمه یآوری نیا

ناشر: انتشارات دادبانان دانا

نوبت چاپ: اول

قیمت: ۲۶۰ هزار تومان

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (شابک): ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۱۰-۶-۱

International Standard Book Number (ISBN): 978-622-99810-6-1

مرکز پخش:

تهران - پاسداران - خیابان شهید کلاهدوز - بین دیباجی و یار محمدی - نبش حافظ -

ساختمان بانک اقتصاد نوین - پلاک ۱ - طبقه ۱ - واحد ۳

تلفن: ۰۲۱-۲۲۵۸۴۹۰۰

خرید کتاب با تخفیف ویژه از سایت اینترنتی:

dadbanan.com

هرگونه الگو برداری از سبک و سیاق، تکثیر و یا چاپ (حتی عرضه در فضای مجازی) کل یا قسمتی از کتاب‌های انتشارات دادبانان دانا بدون اجازه کتبی ناشر شرعاً حرام و قانوناً ممنوع است و متخلف براساس قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

مقدمه	۱۲
فصل اول: کلیات و مفاهیم	۱۵
گفتار اول - سلامت اداری	۱۶
بند اول- مفهوم سلامت اداری	۱۶
بند دوم - شاخص‌های نه گانه سلامت اداری	۱۶
بند سوم - عوامل مؤثر بر سلامت نظام اداری و رشد ارزش‌های اخلاقی از دیدگاه اسلام	۲۴
بند چهارم- اسناد بالادستی در حوزه سلامت اداری	۲۷
گفتار دوم: فساد اداری	۴۸
بند اول- مفهوم فساد	۴۸
بند دوم- تخلف اداری	۴۹
بند سوم- تفاوت تخلفات اداری و فساد اداری	۴۹
بند چهارم- عوامل مؤثر بر ایجاد فساد اداری	۵۰
فصل دوم- انواع تخلفات کارکنان مالیاتی و مسئولیت‌های ناشی از آن	۵۳
گفتار اول- تخلفات دارای وصف اداری محض	۵۴
بند اول- عناوین تخلف اداری	۵۴
بند دوم- مجازات	۱۱۶
بند سوم- اهم مصادیق تخلفات اداری کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور	۱۲۴
گفتار دوم- تخلفات موجد مسئولیت مدنی	۱۲۶
بند اول- مفهوم	۱۲۷
بند دوم- عناوین تخلفات	۱۳۲

- بند سوم- مصادیق تخلفات موجد مسئولیت مدنی در سازمان امور مالیاتی کشور ۱۳۲
- گفتار سوم- تخلفات واجد مسئولیت کیفری ۱۳۴
- بند اول- مفهوم ۱۳۴
- بند دوم- عناوین تخلفات اداری دارای وصف کیفری ۱۳۶
- الف- جعل و استفاده از سند مجعول ۱۳۸
- ب- ارتشاء ۱۴۷
- ج- اختلاس ۱۵۳
- ه- سوءاستفاده از مقام و موقعیت شغلی ۱۵۸
- فصل سوم- مراجع نظارتی در نظام مالیاتی ایران ۱۶۵**
- گفتار اول- مراجع نظارتی درون سازمانی ۱۶۶
- بند اول- دادستانی انتظامی مالیاتی (بحث نظارت دادستانی و قبل از وقوع تخلف) ۱۶۶
- بند دوم- دفتر بازرسی ارزیابی عملکرد، هماهنگی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ۱۷۰
- بند سوم- دفتر مرکزی حراست ۱۷۴
- گفتار دوم- مراجع نظارتی برون سازمانی ۱۷۶
- بند اول- سازمان بازرسی کل کشور ۱۷۷
- بند دوم- دیوان محاسبات کشور ۱۸۰
- بند سوم- وزارت اطلاعات ۱۸۶
- فصل چهارم: مراجع رسیدگی به تخلفات و جرائم کارکنان مالیاتی ۱۸۹**
- گفتار اول - دادستانی انتظامی مالیاتی (ادعانامه و نحوه صدور آن پس از وقوع تخلف) ۱۹۰
- بند اول- مفهوم نظارت ۱۹۰
- بند دوم- فرآیند دادرسی انتظامی ۱۹۵
- بند سوم- صدور ادعانامه ۱۹۵
- گفتار دوم- هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ۲۰۱
- بند اول- تاریخچه قانون رسیدگی به تخلفات اداری ۲۰۲
- بند دوم- دامنه شمول و نحوه اجرای قانون رسیدگی به تخلفات اداری ۲۰۳
- بند سوم- اختیارات قانونی مدیران در اجرای قانون رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان ۲۰۳
- بند چهارم- هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ۲۰۷

- بند پنجم- وظایف و صلاحیت هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری ۲۰۹
- بند ششم- ترتیبات رسیدگی به تخلفات اداری ۲۱۳
- بند هفتم- دیوان عدالت اداری ۲۲۴
- بند هشتم- دادسرای جرائم کارکنان دولت ۲۳۶
- فصل پنجم: قوانین و مقررات موضوعه ۲۴۱**
- ۱- اصول ۱۲ گانه حاکم بر نقشه ملی پیشگیری و مقابله با فساد اداری و اقتصادی (دولت سیزدهم ... ۲۴۲
- ۲- قانون ارتقاء سلامت نظام اداری مصوب ۱۳۹۹ ..... ۲۴۴
- ۳- قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۹۳ ..... ۲۵۹
- ۴- قانون سازمان بازرسی کل کشور با الحاقات مصوب ۱۳۹۳ ..... ۲۶۰
- ۵- قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) مصوب ۱۳۹۲ ..... ۲۶۱
- ۶- قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ ..... ۲۶۵
- ۷- قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ ..... ۲۶۶
- ۸- قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ ..... ۲۶۷
- ۹- آیین‌نامه چگونگی استفاده از خودروهای دولتی مصوب ۱۳۸۶ ..... ۲۶۹
- ۱۰- قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶، اصلاحی ۱۳۹۷/۰۷/۰۳ و آیین‌نامه‌های اجرایی ۲۷۰
- ۱۱- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد مصوب ۱۳۸۵ ..... ۲۸۰
- ۱۲- قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ ..... ۲۸۱
- ۱۳- آیین‌نامه پیشگیری و مبارزه با رشوه در دستگاه‌ها مصوب ۱۳۸۳ ..... ۲۸۲
- ۱۴- قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۳ ..... ۲۸۸
- ۱۵- قانون وصول برخی از مقررات مالی دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۳ ..... ۲۸۹
- ۱۶- قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی مصوب ۱۳۷۲/۰۴/۲۷ ..... ۲۹۰
- ۱۷- قانون تشدید مجازات جاعلین اسکناس، واردکنندگان، توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان اسکناس معجول مصوب ۱۳۶۸/۰۱/۲۹ ..... ۲۹۰
- ۱۸- قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۰۹/۱۵ ..... ۲۹۰
- ۱۹- قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲ ..... ۲۹۶
- ۲۰- دستورالعمل رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۸ ..... ۳۰۷

- ۲۱- قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۰۶/۰۱ و اصلاحات بعدی..... ۳۱۷
- ۲۲- قانون مجازات اخلاطگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۰۹/۱۹..... ۳۲۱
- ۲۳- قانون نحوه اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی مصوب ۱۳۶۳/۰۵/۱۷..... ۳۲۴
- ۲۴- قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۲..... ۳۲۴
- ۲۵- قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری دولتی مصوب ۱۳۵۳..... ۳۲۴
- ۲۶- قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی مصوب ۱۳۴۸..... ۳۲۶
- ۲۷- قانون مربوط به رسیدگی به داریایی وزراء و کارمندان دولت اعم از کشوری و لشکری و شهرداری‌ها و موسسات وابسته به آنها مصوب ۱۳۳۷/۰۲/۱۹..... ۳۲۸
- ۲۸- قانون راجع به منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۰۲..... ۳۳۰
- ۲۹- قانون ممنوعیت دولت از مذاکره و عقد قرارداد راجع به امتیاز نفت با خارجی‌ها مصوب ۱۱ آذر ماه ۱۳۲۳..... ۳۳۲
- ۳۰- قانون مجازات اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی مصوب ۱۳۱۵/۰۹/۲۹..... ۳۳۳
- ۳۳۴- منابع و مآخذ..... ۳۳۴

مقدمه ناشر

دادبانان هدفی روشن در جامعه حقوقی کشور دارد؛ آموزش و نشر آثار ارزشمند حقوقی، توانمندسازی وکلا، مشاوران و کارشناسان عزیز حقوقی در جنبه‌های کاربردی حقوق چشم انداز ما است. در این راستا میزبان اساتید ارجمند و با تجربه در حوزه‌های حقوق کسب و کار هستیم تا با قلم شیوای خود دانش و تجربیاتشان را به رشته تحریر درآورند و تشنگان دانش را سیراب سازند.

با توجه به این هدف و بهره بردن از قلم این بزرگواران، سعی می‌شود آثار منتشر شده در دادبانان از ویژگی‌های زیر برخوردار باشند؛

• سادگی متن

• به روز و جدید بودن مطالب با توجه به آخرین تغییرات قانونی

• برآوردن نیازهای کاربردی بر پایه تجربیات و مهارت عملی

کتاب پیش‌رو، مجموعه‌ای ارزشمند می‌باشد که بالاخص به کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور، دانشجویان رشته حقوق مالیاتی و حقوق و علاقه‌مندان به این حوزه به منظور آشنایی با حدود قوانین و مقررات موضوعه در راستای کاهش تخلفات و جرائم مالیاتی و فهم آثار ناشی از عدم رعایت آنها، توصیه می‌شود، فلذا این کتاب حاصل تجربیات اندوخته و علمی نگارندگان صاحب منصب در سازمان امور مالیاتی کشور بوده و چه نیک که این فرصت دست داد که این کتاب توسط انتشارات دادبانان دانا و با بهره جستن از اساتید برجسته‌ی این حوزه به صورت مشترک چاپ شود.

مدیر مسئول انتشارات دادبانان دانا

پیشگفتار

سلامت اداری در سازمان‌های دولتی منجر به تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌های درست و اجرای مناسب سیاست‌ها، برنامه‌ها و قوانین و مقررات می‌شود و ارائه کارآمد و اثربخش خدمات عمومی را به دنبال دارد. عوامل مختلفی مانند کنترل و نظارت کارآمد، فرهنگ سازمانی، محیط سازمانی، نظام صحیح پاداش و تنبیه و ساختار دولت در تحقق سلامت اداری نقش دارند. در واقع این امر منجر به کاهش تخلفات و سوء جریان‌ها، تأثیر مثبت گزارش‌های نظارتی و تصمیم‌گیری به موقع در دستگاه، رضایت‌مندی ارباب‌رجوع و ذینفعان و جلوگیری از تبعات منفی عدم رضایت ارباب‌رجوع و کاهش اعتماد عمومی در نظام سیاسی کشور و در نظام مالیاتی موجب اطمینان و اعتماد مؤدیان مالیاتی به دستگاه مالیاتی و ارتقاء تمکین داوطلبانه آنها می‌شود. استاد سخن سعدی نکنونام در بوستان باب یکم می‌فرماید پادشاه اگر بر زیردستان خود ستم کند بالاخره، «شوکت و پادشاهی» خود را از دست خواهد داد:

که کردند بر زیردستان ستم

خبرداری از خسروان عجم

نه آن ظلم بر روستایی بماند

نه آن شوکت و پادشاهی بماند

سازمان امور مالیاتی یکی از نهادهای حاکمیتی و مالی مهم و راهبردی در کشور است. در سال‌های اخیر، که وضعیت سیاسی و اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و مسائل حوزه بین‌المللی موجب شده است؛ بیش از پیش مسأله مالیات، اهمیت بیشتری بیابد و نیل به اهداف عالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و سر نهادن به منویات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) مبنی بر خودکفایی اقتصادی، نیازمند اهتمام همه جانبه کلیه اقشار جامعه برای رهایی از این وضعیت و استحکام پایه‌های نظام هست و در این بین تحقق درآمدهای مالیاتی جهت تأمین بودجه و رفع نیازهای عمومی در صدر واجبات قرار دارد. فریضه بودن امر پرداخت مالیات نیز در سال ۱۳۹۴ هجری شمسی در سخنرانی مقام معظم رهبری در تبریز نیز خود مؤید این امر واجب است. به هر روی پیش‌درآمد این فریضه؛ عزم راسخ، جدیت و همکاری کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور و برقراری عدالت مالیاتی و به تقابل، تعامل و اعتماد شهروندان گرامی را طلب می‌کند و به‌طور یقین سلامت اداری و ارج نهادن به ارزش‌های والای انسانیت، تأثیر به‌سزایی در ایجاد این اعتماد خواهد داشت.

اساس عالم مطلوب سعدی، عدالت و دادگستری یا به تعبیری «نگهبانی خلق و ترس خدای» است. به همین سبب نخستین و مهم‌ترین باب بوستان به این موضوع اختصاص یافته است. وی فرمانروایی را می‌پسندد که روی اخلاص بر درگاه خداوند نهد؛ روز، مردمان را حکم‌گذار باشد و شب، خداوند را بنده‌ی حق‌گزار، زیرا معتقد است کسی که از اطاعت خداوند سر نییچد هیچ‌کس از حکم او گردن

نخواهد پیچید. پندهایی از زبان پدر به هر مز و نصیحت پدر به شیرویه نیز مقدمه‌ای است برای پدید آوردن چنین دادپیشگی و دنیایی:

به هر مز چنین گفت نوشیروان	شنیدم که در وقت نزع روان
نه در بند آسایش خویش باش	که خاطر نگه دار درویش باش
رسد پیش بین این سخن را به غور	خرابی و بدنامی آید ز جور
نظر در صلاح رعیت کنی	بر آن باش تا هرچه نیت کنی
که مردم ز دست نپیچند پای	الا تا نیچی سر از عدل و رأی
کند نام زشتش به گیتی سمر	گریزد رعیت ز بیدادگر
که در ملک رانی به انصاف زیست	از آن بهره‌ورتر در آفاق کیست

البته این حقیقت را نباید از نظر دور داشت که اعتماد باید دوسویه باشد و در این طریق، سازمان موظف به تسهیل فرآیندهای مالیاتی و شفافیت در صدور دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی خود می‌باشد. کارکنان به تناسب وظیفه نیز موظف به رعایت حقوق مؤدیان در قوانین مالیاتی و منشور حقوق مؤدیان و سایر قوانین و مقررات مرتبط که الگوهای رفتاری را می‌سازند می‌باشند. در این بین شهروندان و مؤدیان مالیاتی نیز با احترام به هنجارهای اجتماعی، رعایت تکالیف قانونی و تمکین مالیاتی صد البته در پرتو حکمرانی مطلوبی که از صاحبان قدرت شاهد هستند؛ قطع یقین اداکننده این فریضه خواهند بود.

بنی آدم اعضای یکدیگرند	که در آفرینش ز یک گوهرند؛
چو عضوی به درد آورد روزگار	دگر عضوها را نماند قرار

از سویی دیگر، مدیران سازمانی در سطوح مختلف نیز با شایسته‌سالاری و مدیریت صحیح و به دور از هر گونه تبعیض و ناعدالتی، یکی از هم‌سنگران نظام در تحقق اهداف اقتصادی کشور هستند. به تعبیری باید گفت ابتدا نظارت بر خود و سپس نظارت بر دیگری کارساز خواهد بود. شتاب و بی‌تدبیری در استخدام و ارتقاء کارمندان در دستگاه‌های اجرایی در تاریخ حکمرانی اداری مذموم شمرده شده است. حضرت سخن نیز به نظام لیاقت از طریق انتخاب، معتقد بوده است:

برد بر دل از جور غم بارها	که ناآموده دهد کارها
خواهی که ضایع شود روزگار	به ناکار دیده مفرمای کار

در ارتقای کارمندان باید به سابقه خدمتی، تخصص و شخصیت وجودی، پاکدستی و تعهد کارمند

توجه شود که بدون تردید نقش مهمی در ارتقای سلامت اداری دارد. به نظر می‌رسد تا زمانی که کارمند خود به مرحله‌ای از بلوغ نرسد که شناخت کافی در مورد اهداف و نیازهای سازمان و کارکنانش داشته باشد، واجد شرایط ارتقا، به ویژه به پست‌های مدیریتی نخواهد بود و لاجرم نخواهد توانست که سلامت اداری را به ارمغان آورد.

سپس به قدر هنر پایگاهش فزود	به عقلش بیاید نخست آزمود
به یک سال باید که گردد عزیز	چو یوسف کسی در صلاح و تمیز
نشاید رسیدن به غور کسی	به ایام تا بر نیاید بسی

به عقیده‌ی سعدی به ایام باید به غورکسان رسید و از هر نوع اخلاق او کشف کرد. مواد مثبت شخصیت کارمند و مأمور دولت، خردمندی، پاکیزه دینی، نکوسیرتی، روشن قیاسی، سخن‌سنجی و مقدار مردم‌شناسی است. مقامات اداری و نظامی را باید به کاردانان و جهان دیدگان سپرد. از خردان، کار بزرگ نیاید و سندان به مشت شکسته نشود.

گره مملکت باید آراسته	مده کار معظم به نوحاسته
سپه را مکن پیشرو جز کسی	که در جنگ‌ها بوده باشد بسی

در خاتمه به کارکنان سازمان امور مالیاتی کشور، دانشجویان رشته حقوق و کلیه علاقه‌مندان این حوزه توصیه می‌نمایم که مطالعه را سرلوحه کارهایتان قرار دهید و اطمینان داشته باشید که افزایش آگاهی و علم در هر امری بدون تردید پشتوانه‌ای قوی و لازم برای کسب موفقیت و ترقی شما در عرصه‌های مختلف خواهد بود. کتاب حاضر نیز حاصل تجربیات و سوابق علمی و عملی نگارندگان در سازمان امور مالیاتی و به ویژه دادستانی انتظامی مالیاتی بوده است. لذا ضمن پیشنهاد مطالعه اثر، انتقادات و پیشنهادات ارزنده‌تان در مورد محتوا، قطعاً چراغ راه نویسندگان برای آثار آتی خواهد بود.

دو چیز خواهمت از کردگار فرد عزیز	دوام دولت دنیا و ختم بر ایمان
ز نایبات قضا در پناه بار خدای	ز حادثات قرآن در حمایت قرآن ^۱

دکتر ولی رستمی

استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

۱- در نظم اداری، پست به جایگاهی اطلاق می‌شود که برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص، برای تصدی یک کارمند پیش‌بینی می‌شود. (ماده ۶ قانون مدیریت خدمات کشوری)

۲- قصاید سعدی

مقدمه

لازمه رشد و توسعه همه جانبه جامعه، داشتن سازمان‌های سالم و پویاست. ویژگی سازمان‌های سالم تنها در داشتن سود و منفعت بالا یا تعداد کارکنان و مدیران آن نیست، بلکه سازمان سالم، سازمانی متشکل از نیروی انسانی خلاق، سازنده و متعهد است که از روحیه و عملکرد خوبی برخوردار می‌باشد و سازمان نیز این افراد را در راستای اهداف خود هدایت می‌کند. در واقع تعهد سازمانی؛ عبارت از احساس وابستگی فرد به سازمانی است که در آن کار می‌کند. فرد متعهد، سازمان را معرف خود می‌داند.^۱ اما در این میان، زمینه‌سازهایی هم چون علل اقتصادی وجود دارد که می‌تواند باعث ایجاد فساد اداری و دور شدن سازمان از سلامت خود گردد. میزان اهمیت سلامت اداری و مبارزه با فساد در سازمان‌های مختلف با توجه به وظایف و تکالیف قانونی آن‌ها می‌تواند متفاوت باشد و در برخی زمینه بروز تخلف نسبت به سایرین بیشتر می‌باشد. سازمان امور مالیاتی از سازمان‌هایی است که از یک رو با مسئولیت سنگین مالی روبروست و از سوی دیگر به منابع مالی زیادی دسترسی مستقیم دارد که می‌تواند مکان مناسبی برای خروج سازمانی از سلامت باشد. به همین دلیل شناخت عوامل مؤثر بر ایجاد سلامت اداری و پیشگیری از فساد اداری در اولویت این سازمان است.^۲

ویژگی‌های سازمان سالم از نظر مایلز^۳ نظریه پرداز سلامت سازمانی،^۴ تأمین سه نیاز اصلی یعنی؛ نیازهای وظیفه‌ای سازمان، نیازهای بقا و نیازهای رشد و توسعه سازمان بوده و با توجه به این سه نیاز، ابعاد سلامت سازمانی شامل: سازگاری، شایستگی حل مسئله، تمرکز بر اهداف، شایستگی ارتباطات، حداکثر برابری قدرت، به کارگیری منابع، انسجام و یگانگی، روحیه، استقلال، نوآوری می‌باشد. سه مورد اول جزء تأمین نیازهای وظیفه‌ای سازمان و نیازهای بقا شامل سه مورد بعدی می‌شوند و ابعاد نوآوری، استقلال، سازگاری و شایستگی حل مسئله در چارچوب تأمین نیازهای رشد و توسعه قرار می‌گیرند.

تخلف اداری پدیده‌ی پیچیده‌ای است که تحت تاثیر عوامل متعددی از جمله مسائل فرهنگی، شخصیتی، اداری، اقتصادی و اجتماعی رشد می‌کند. لذا برای پیشگیری از آثار سوء تخلفات لازم است با شناخت از این عوامل و میزان تاثیرات هر کدام، الگویی بومی؛ متناسب با شرایط هر جامعه‌ای به کار گرفته شود. در اجرای اصل ۳۶ قانون اساسی^۵ حکم به مجازات و اجرای آن صرفاً

۱- رابینز، استیفن پی (۱۳۸۹)، «رفتار سازمانی، مفاهیم، نظریه‌ها، کاربردها»، ترجمه علی پارسائیان و سیدمحمد اعرابی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ویرایش اول، چاپ شانزدهم.

۲- نوریخس، سیدرضا، دهقان منشادی، فاطمه و روشن، عبدالرضا، شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر سلامت اداری نظام مالیاتی کشور با استفاده از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چند معیاره فازی (مطالعه موردی: اداره کل امور مالیاتی استان یزد)، تهران، مجموعه مقالات هشتمین همایش سیاست‌های مالی و مالیاتی ایران، ص ۲۱۹.

3- Matthew Bailey Miles.

4- Organizational Health.

۵- حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

از طریق دادگاه‌های جزایی صالح و به موجب قانون خواهد بود. با این توصیف در موضوعات کیفری که جرمی توسط پرسنل اداری اتفاق می‌افتد اعم از مواردی که مربوط به جرایم عمومی است مانند: ضرب و جرح، سرقت و پرداخت دیه، همگی در صلاحیت رسیدگی بدو دادسرا و سپس دادگاه‌های کیفری می‌باشد.

البته قدر متیقن این است که بر اساس اصل ۱۵۹ قانون اساسی^۱ در دعاوی با ماهیت مدنی نیز اصل بر صلاحیت محاکم حقوقی است مگر اینکه قانون‌گذار مراجع دیگری را تعیین کرده باشد. بنابراین در این خصوص، چنان‌چه موضوع مربوط به مواردی از قبیل صحت قرارداد و شرایطی مانند فقدان اهلیت و در نتیجه بطلان آن باشد، موضوع در صلاحیت محاکم حقوقی دادگستری می‌باشد. لیکن در خصوص آن دسته از مسائلی که به طور خاص مربوط به تخلفات مندرج در قوانین جاری می‌باشد، هیأت‌های تخلفات اداری متشکله در دستگاه‌های اجرایی به‌عنوان مرجع اختصاصی غیرقضایی صلاحیت رسیدگی دارند. همچنین کارمند معترض به تشخیص آراء هیأت‌های بدوی، می‌تواند در مهلت مقرر به هیأت تجدیدنظر تخلفات اداری مراجعه نماید.

در نهایت، دیوان عدالت اداری به‌عنوان نهاد اختصاصی قضایی در داخل قوه قضاییه به‌عنوان مرجع صالح حق رسیدگی به اعتراض از کلیه آرای قطعی کمیسیون‌های سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مختلف دولتی و عمومی از جمله هیأت‌های موضوع قوانین استخدامی را دارد.

از سوی دیگر، هر سازمان یا ارگانی با توجه به رسالت ذاتی خود، مجموعه‌ای از قوانین و مقررات را چراغ راه قرار می‌دهد و هدف از وضع این قوانین، بخشنامه‌ها، آیین نامه‌ها و اجرای آن، در وهله اول استقرار اصل حاکمیت قانون، ایجاد نظم و شفافیت، ارتقای سلامت اداری، عدالت محوری، جلوگیری از تبعیض و همچنین برخورد با هر گونه کارشکنی و سرپیچی از قوانین مرتبط با نظام جمهوری اسلامی ایران و مبارزه با فساد و دفاع از حقوق عامه مردم می‌باشد. بنابراین ضرورت دارد کلیه کارکنان ضمن آشنایی به وظایف و مأموریت‌های شغلی خود در چارچوب قانون و با رعایت اخلاق حرفه‌ای و ارزش‌های اسلامی به ارائه خدمت پردازند.

با توجه به اهمیت موضوع و موارد ممنوعه در این نوشتار سعی شده است؛ به معرفی تخلفات و جرائم کارکنان دولت اعم از تخلفات اداری محض، تخلفات اداری دارای وصف مجرمانه و همچنین تخلفات اداری موجد مسئولیت مدنی، مراجع رسیدگی به تخلفات و جرائم مذکور و معرفی و تبیین قوانین و مقررات شغلی کارکنان در سازمان امور مالیاتی کشور به منظور ترویج سلامت اداری و جلوگیری از فساد پرداخته شود.

۱- مرجع رسمی تظلمات و شکایات، دادگستری است. تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است.

به صورت کلی فصل اول: کلیات و مفاهیم، فصل دوم: به بیان انواع تخلفات کارکنان مالیاتی و تبیین تخلفات و مجازات‌های مربوطه، مراجع رسیدگی به تخلفات و در فصل سوم: به حدود اختیارات و شرح وظایف مراجع نظارتی، اعم از مراجع درون سازمانی و برون سازمانی و ضمن فصل آخر کلیه قوانین و مقررات موضوعه در ارتباط با سلامت اداری جهت دسترسی آسان خوانندگان آورده شده است.

این کتاب منطبق با سرفصل عنوان درسی تخلفات و جرائم شغلی مالیاتی برای دانشجویان رشته حقوق مالیاتی در مقطع کارشناسی، متقاضیان شرکت در آزمون جامعه مشاوران رسمی مالیاتی، کارکنان شاغل در سازمان امور مالیاتی کشور به منظور آشنایی آنان با حدود قوانین و مقررات موضوعه در راستای کاهش تخلفات اداری و جرائم مالیاتی و تبیین آثار ناشی از عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه توسط مدیران، کارکنان و در مجموع، بخش‌های مختلف سازمان اعم از اداری و مالیاتی تدوین شده است؛ لذا مطالعه آن به کلیه کارکنان سازمان مالیاتی کشور و همین‌طور پژوهشگران علاقه‌مند به مباحث مالیاتی پیشنهاد می‌شود.

دکتر ریحانه عامری - تابستان ۱۴۰۲

چرا باید در دوره جامع پرورش «مشاور حقوقی» آموزشگاه دادبانان دانا شرکت کنیم؟

الف) هدف از برگزاری دوره مشاور حقوقی

هدف اصلی از برگزاری دوره جامع پرورش مشاور حقوقی توسط آموزشگاه دادبانان دانا، پر کردن خلأهای نظام آموزش دانشگاهی است تا شرکت کنندگان در دوره مشاور حقوقی، بتوانند "مهارت های لازم جهت عهده دار شدن حرفه مشاور حقوقی" را کسب نمایند؛

ب) ویژگی های دوره مشاور حقوقی

۱. عناوین درسی انتخاب شده کاملاً کاربردی و مورد نیاز هر مشاور حقوقی است که در شرکت ها و بنگاه های اقتصادی فعالیت می نماید که این عناوین دقیقاً با سرفصل های کتاب آنچه مشاور حقوقی باید بداند منطبق است؛ البته لازم به ذکر است، مباحثی که اساتید محترم دوره، تدریس می کنند محدود به مطالب کتاب نبوده و مطالعه کتاب در کنار شرکت در دوره آموزشی مکمل یکدیگر می باشند.

۲. کاربردی بودن محتوا و استفاده حداکثری از زمان جهت انتقال موضوعات مبتلا به از ویژگی های دیگر دوره مشاور حقوقی دادبانان است؛ به عنوان مثال، یکی از نیازهای مهم مشاوران حقوقی، آشنایی و تسلط بر قوانین و مقررات پرکاربرد است؛ گاهی قانون مشتمل بر سیصد ماده است ولی فقط پنج ماده آن در عمل، کاربرد فراوان دارد و تسلط بر همان تعداد ماده قانونی اندک به منزله تسلط بر هشتاد درصد آن قانون است؛ یکی از ویژگی های دوره پرورش مشاور حقوقی آشنا کردن مخاطبان با مواد قانونی پرکاربرد و تحلیل و بررسی کارکرد آن ها است؛ علاوه بر این، یکی از خلأهای نظام آموزشی دانشگاهی، عدم توجه به مقررات در کنار قوانین است؛ به عبارت دیگر در نظام آموزشی دانشگاه معمولاً قوانین بررسی می گردند ولی به مقررات که توسط مقامات اجرایی وضع می گردند توجه چندانی نمی گردد در حالی که مقررات به لحاظ عملی اهمیت زیادی داشته و معمولاً ملاک عمل مجریان قرار می گیرد؛ به عنوان مثال در حوزه مالیات یا تامین اجتماعی یا حقوق کار، بسیاری از موضوعات در عمل، تابع بخشنامه هستند؛ یکی از ویژگی های دوره مشاوره حقوقی، آشنا کردن مخاطبان با مقررات کاربردی در کنار قوانین است؛ توجه به آرای مراجع قضایی و شبه قضایی و بیان مثال های کاربردی نیز به غنای محتوای دوره مشاور حقوقی دادبانان کمک شایانی نموده است.

۳. اساتیدی که برای تدریس هر عنوان درسی انتخاب شده اند جزو بهترین مدرسین حقوق کاربردی کشور بوده و اساتید برگزیده، مباحث اخیر را به صورت کاربردی و همراه با تجربیات عملی و پرونده های مطروحه در دادگاه ها و مراجع حل اختلاف آموزش می دهند؛

۴. وجود کتاب آنچه مشاور حقوقی باید بداند به عنوان منبع آموزشی دوره، این امکان را به علاقه مندان پیشرفت در حوزه مشاور حقوقی می دهد تا پیش از برگزاری کارگاه های آموزشی، مهمترین مباحث کلاس را پیش مطالعه نموده و با آمادگی بهتری در کارگاه جامع پرورش مشاور حقوقی شرکت نمایند.

۵. تاکنون به تمام دانشپذیران شرکت کننده در دوره جامع پرورش مشاور حقوقی، مدرک معتبر و قابل ترجمه از دانشگاه تهران اعطا شده است که می تواند در تقویت رزومه دانشپذیران و جذب به عنوان مشاور حقوقی در شرکت های متقاضی نقش بسزایی داشته باشد.

۶. دانشپذیران برتر دوره مشاور حقوقی، به شرکت های متقاضی معرفی می گردند تا به عنوان مشاور حقوقی در شرکت های مذکور جذب و مشغول به کار شوند.

دوره‌های کاربردی آموزشگاه دادبانان دانا

اصول قرارداد نویسی	۲۱	آموزش تنظیم قرارداد حق الوکاله و کار با سامانه خود کاربری وکلا
حقوق شرکت‌های تجاری	۲۲	کارگاه جامع پرورش مشاور حقوقی
حقوق مالیاتی	۲۳	کارگاه وکیل حرفه‌ای در دعاوی ملکی
حقوق اسناد تجاری (چک)	۲۴	کارگاه وکیل حرفه‌ای (مهارت‌های بنیادین وکالت)
حقوق کار	۲۵	کارگاه مشاور حقوقی تخصصی استارت‌آپ‌ها
حقوق بیمه تأمین اجتماعی	۲۶	کارگاه مشاور حقوقی تخصصی بین‌المللی
حقوق مالکیت فکری و تجارت الکترونیکی	۲۷	الزامات حقوقی راه اندازی استارت‌آپ‌ها
دادرسی مالیاتی، بیمه و کار	۲۸	ابعاد حقوقی قراردادهای سرمایه‌گذاری استارت‌آپ‌ها
دادخواست نویسی	۲۹	رویه قضایی در دعاوی استارت‌آپ‌ها
لایحه نویسی و فن دفاع	۳۰	بایسته‌های یک مشاور بین‌المللی و زبان تخصصی
داوری	۳۱	اصول مذاکره، مکاتبه و مدیریت پرونده
دیوان عدالت اداری	۳۲	حقوق قراردادهای حل و فصل اختلافات
پرونده خوانی	۳۳	حقوق بازرگانی
حقوق اراضی و اصلاحات ارضی	۳۴	قراردادهای اجاره املاک تجاری
دعاوی قراردادهای مشارکت در ساخت	۳۵	قراردادهای پیمانکاری
مقررات شهرداری	۳۶	قراردادهای بین‌المللی
دعاوی پرکاربرد ملکی	۳۷	دعاوی پرکاربرد قراردادی در رویه قضایی
تغییر کاربری اراضی	۳۸	حقوق بانکی و بخشنامه‌های پرکاربرد
حقوق ثبت املاک کاربردی	۳۹	حقوق گمرکی
اجرای احکام و اسناد	۴۰	قراردادهای مشارکت در ساخت

اطلاعات تماس موسسه حقوقی دادبانان

وب سایت: www.dadbanan.com	دپارتمان آموزش و ثبت نام: ۰۲۱-۲۲۵۸۵۵۵۰
تلگرام: dadbanandalawfirm	دپارتمان مشاوره حقوقی: ۰۲۱-۲۲۵۸۰۱۳۷
اینستاگرام: @dadbanan/ @dadbananpub	دپارتمان انتشارات: ۰۲۱-۲۲۵۸۴۹۰۰

انتشارات دادبانان دانا

تقریباً پنج هزار سال، تاریخچه ای است که کارشناسان برای قدمت کتاب برشمرده‌اند. در این مدت طولانی، از نخستین کتاب‌ها که به صورت لوح‌های گلی بودند تا سال ۱۴۳۹ که یوهانس گوتنبرگ با اختراع نخستین ماشین چاپ تحول بزرگی در صنعت نشر کتاب ایجاد کرد؛ چه از زمانی که داستان سینوچه بر پایپروس نقش بست، تا به امروز که کتاب‌ها به صورت صوتی تهیه و در اختیار مردم دنیا قرار گرفته است، نقطه اشتراک در تمام این سال‌های طولانی، نیاز انسان به یادگیری و انتقال درک و تجربیات خود از جهان می‌باشد.

در دنیای کنونی، سهولت دسترسی به عناوین متعدد کتب در کنار مزیت‌های خود، برای آن‌بخش از علاقه‌مندان بالاحص در موضوعات تخصصی، خود عامل سردرگمی گشته است؛ از این جهت بارها اساتید مجموعه دادبانان در برخورد با وکلا و فارغ‌التحصیلان رشته حقوق با این پرسش مواجه شده‌اند که برای کسب دانش بیشتر در مورد موضوعات خاص و در میان انبوهی از کتب منتشر شده کدام کتاب را به عنوان منبعی کامل‌تر و کاربردی‌تر معرفی می‌کنند؛ این پرسش نه تنها توسط حقوق‌خوانان، بلکه توسط افرادی که به واسطه شغل خود نیاز به داشتن اطلاعات حقوقی در زمینه کاری خود داشته‌اند نیز مطرح گشته است.

از این رو مجموعه دادبانان که رویکرد خود را با این ایده مهم اما ساده شکل داده بود که "فارغ‌التحصیلان رشته حقوق برای ورود به بازار کار به چه مهارت‌هایی نیاز دارند؟!" بر آن شد ضمن برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی مهارت محور، توسط واحد انتشارات موسسه و با همکاری اساتید مجربی که سال‌ها مشاوران حقوقی کسب و کارهای مختلف بوده‌اند، با جمع‌آوری و چاپ آن تجربیات ارزشمند به نیاز علاقه‌مندان به داشتن منابعی کاربردی پاسخ دهد.

انتشارات دادبانان دانا در رویکرد جدید خود بنا دارد ضمن معرفی کتب اساتید مجموعه، با معرفی سایر کتب مفید و کاربردی از میان عناوین متعدد، راهگشای وکلا، فارغ‌التحصیلان، کارآموزان و سایر علاقه‌مندان به رشته حقوق جهت انتخاب کتب ارزشمند و کاربردی گردد.

آنچه مشاور حقوقی باید بداند

حقوق قراردادها

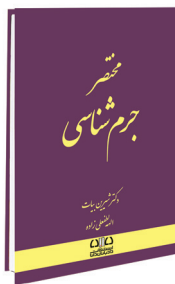
شرح جامع قانون مدنی

درسنامه جامع حقوق تجارت

بازرسی از دفاتر قانونی

مختصر جرم‌شناسی

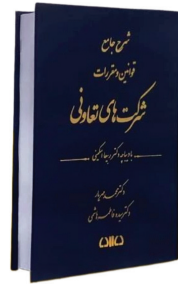
گزیده متون حقوقی

تکالیف مالیاتی
وکلا دادگستری

بایسته‌های حقوق ثبت املاک
در نظام حقوقی ایران

شرح جامع قوانین و مقررات
شرکت‌های تعاونی

قراردادهای پیمانکاری
در پرتو مقررات کاربردی سازمان تأمین اجتماعی

چک
نکات کاربردی از صدور تا پرداخت

مالیات بر املاک و مستغلات
با رویکردی نظری و عملی